

Dne 2. 10. 2023 v 6:30 hod. vešel do samoobslužné prodejny s potravinami v obci Lhota Karel Novák. V danou dobu se v prodejně nacházela pouze jediná osoba – její provozovatel Jan Müller, který seděl u pokladny umístěné vedle vchodových dveří. Karel Novák se s ním pozdravil, jelikož se podle vidění znali, následně prošel všechny části prodejny, občas se pozastavil u některých regálů se zbožím, a zhruba po pěti minutách z prodejny odešel, aniž by si něco koupil.

Jan Müller zhruba za půl hodiny po odchodu Karla Nováka z prodejny zjistil, že v jednom z regálů chybí dárkové balení likéru v hodnotě 2.400,- Kč. Vzhledem k tomu, že před otevřením prodejny pečlivě kontroloval regály se zbožím a krabice s likérem se zde nacházela, jakož i vzhledem k tomu, že Karel Novák byl toho dne prvním zákazníkem a po něm prozatím nikdo další do prodejny nevešel, se Jan Müller začal důvodně domnívat, že ztrátu zboží lze přičítat právě Karlu Novákovi. Pro úplnost lze dodat, že v prodejně se nenacházel kamerový systém.

Jan Müller bezprostředně po tomto zjištění kontaktoval Policii České republiky a během několika minut se do prodejny dostavili dva policisté. Popsal jim výše uvedené skutečnosti s tím, že má podezření na Karla Nováka. Policisté prodejnu zkontrolovali, ale žádné důkazy zde nebylo možné zajistit. Pouze si od Jana Müllera vyžádali dokumenty, ze kterých vyplývalo, že předmětné dárkové balení likéru se v této konkrétní prodejně skutečně prodávalo za 2.400,- Kč.

Policisté následně provedli lustraci osoby Karla Nováka v příslušných systémech a kromě jeho osobních a kontaktních údajů zjistili, že doposud nemá záznam v rejstříku trestů, v rejstříku přestupků a v obci Lhota, ve které bydlí, s ním nikdy nebyla řešena žádná problematická situace. S přihlédnutím k hodnotě likéru i k ostatním uvedeným skutečnostem policejní orgán vyloučil, že by mohlo dojít ke spáchání trestného činu krádeže dle § 205 trestního zákoníku, proto dle § 73 zákona č. 250/2016 Sb. oznámil příslušnému správnímu orgánu, kterým je Obecní úřad ve Lhotě, podezření ze spáchání přestupku krádeže dle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 251/2016 Sb., kterého se dle policejního orgánu mohl dopustit Karel Novák. Společně s tímto oznámením byly správnímu orgánu zaslány i dokumenty z prodejny, ze kterých vyplývala výše uvedené ceny dárkového balení likéru.

Obecní úřad ve Lhotě následně předvolal Karla Nováka k podání vysvětlení v termínu 12. 10. 2023. Karel Novák se k tomuto úkonu dostavil a doznal se k tomu, že se dne 2. 10. 2023 kolem půl sedmé ráno skutečně v uvedené prodejně dopustil krádeže dárkového balení likéru, které chtěl darovat svému příbuznému k narozeninám. Doznání k této krádeži se stalo součástí úředního záznamu o podání vysvětlení, který Karel Novák stvrdil svým podpisem.

Správní orgán následně zahájil řízení o přestupku s Karlem Novákem a v termínu 24. 10. 2023 nařídil ústní jednání, na které byl Karel Novák předvolán a měl zde být i vyslechnut v procesním postavení obviněného. Karel Novák se k tomuto úkonu dostavil, avšak

vypovídal odlišně než při podání vysvětlení, přičemž důrazně popřel, že by měl s krádeží likéru cokoli společného. Vypověděl, že v daný den a čas v prodejně vůbec nebyl a že si jej Jan Müller musel s někým splést. Po celou dobu svého výslechu se choval velmi neslušně k oprávněné úřední osobě, která ústní jednání vedla, a použil vůči ní desítky těch vůbec nejhrubších nadávek a vulgarismů. Oprávněná úřední osoba jej opakovaně napomínala, avšak ani přesto popsaného jednání nezanechal. Po výslechu obviněného Karla Nováka následoval výslech svědka Jana Müllera, který v tomto řízení uplatnil nárok na náhradu škody ve výši 2.400,- Kč a v řízení měl tedy procesní postavení poškozeného. Ve své svědecké výpovědi uvedl, že Karel Novák v jeho prodejně v daný den byl, ale že ho přímo s dárkovým balením likéru neviděl, nicméně před ním ani po něm až do příjezdu policie žádný jiný zákazník do prodejny nevstoupil, přičemž před otevřením prodejny procházel vystavené zboží a dárkové balení likéru zde bylo. Uvedl, že vystavené dárkové balení bylo současně tím vůbec posledním a v prodejně ani ve skladu se již další kusy nenacházely. Karla Nováka překvapilo, že si Jan Müller s oprávněnou úřední osobou tyká, na což se jich dotázal, a oba mu shodně sdělili, že se znají podle vidění ze základní školy (Jan Müller chodil do vyššího ročníku), kde se tehdy potkávali jen na chodbě, ale více jak 20 let se neviděli. Karlu Novákovi toto vysvětlení postačilo a dále se tím nezabýval.

Následujícího dne, tj. 25. 10. 2023, správní orgán vydal rozhodnutí, kterým Karla Nováka uznal vinným ze spáchání přestupku krádeže dle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 251/2016 Sb., uložil mu správní trest – pokutu ve výši 1.000,- Kč, dále mu uložil povinnost nahradit poškozenému škodu ve výši 2.400,- Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000,- Kč. Rozhodnutí bylo Karlu Novákovi doručeno dne 26. 10. 2023. Hlavní argumenty v odůvodnění rozhodnutí spočívaly v tom, že se Karel Novák při podání vysvětlení doznal ke krádeži likéru, což potvrdil i svědek Jan Müller, protože pozdější výpověď Karla Nováka považoval správní orgán za účelovou a neztotožnil se s ní.

Karel Novák s tímto rozhodnutím nesouhlasil, proto proti němu řádně a včas podal odvolání, které měl projednat a rozhodnout Krajský úřad Středočeského kraje. V odvolání uvedl dva argumenty – (i.) úřední záznam o podání vysvětlení je procesně nepoužitelný, proto z něj správní orgán nesmí vycházet, (ii.) ve věci rozhodoval věcně nepřislušný správní orgán, jelikož měl rozhodovat Krajský úřad Středočeského kraje. Současně si byl vědom toho, že mu správní orgán neumožnil vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, přičemž tento argument v odvolání neuvedl, jelikož se domníval, že odvolací správní orgán k tomu musí přihlédnout z moci úřední. K tomu je třeba doplnit, že ze spisu skutečně vyplývalo, že správní orgán se právem obviněného vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vůbec nezabýval.

Odvolací správní orgán se s uvedenou argumentací neztotožnil a odvolání Karla Nováka zamítl. Rozhodnutí o zamítnutí odvolání si však Karel Novák osobně nepřevzal, jelikož byl v dané době hospitalizován, proto mu bylo dne 14. 12. 2023 vloženo do jeho poštovní schránky. Dne 28. 2. 2024 byl Karel Novák propuštěn z nemocnice a zjistil, že má ve schránce zamítavé rozhodnutí. Ihned druhý den, tj. 29. 2. 2024, podal proti tomuto rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Praze, kterou se domáhal jeho zrušení. V ustanovení § 40 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb. se dočetl o žádosti o prominutí zmeškání lhůty, kterou ve smyslu uvedeného ustanovení sepsal, přiložil k ní lékařské zprávy potvrzující dlouhodobou hospitalizaci a vše připojil k žalobě. Dne 20. 3. 2024 obdržel usnesení Krajského soudu v Praze, kterým byla jeho

žaloba odmítnuta z důvodu opožděného podání. V odůvodnění usnesení soud mj. uvedl, že i přes objektivní nemožnost přijímání a odesílání pošty v důsledku hospitalizace nelze v tomto případě uvažovat o prominutí lhůty.

Otázky řešte za použití právních předpisů ve znění platném a účinném k 1. 1. 2024. Současně vycházejte z předpokladu, že tyto právní předpisy byly platné a účinné po celou dobu, kdy v zadání popsane děje probíhaly. V odpovědích na položené otázky argumentujte právní úpravou a vždy odkažte na konkrétní paragraf, odstavec, příp. písmeno právního předpisu.

Otázky:

1. Mohl se Karel Novák neslušným jednáním k oprávněné úřední osobě během ústního jednání dopustit nějakého přestupku?
2. Pokud by se ukázalo, že svědek Jan Müller ve své výpovědi úmyslně uváděl nepravdivá tvrzení, mohl by se takovým jednáním dopustit nějakého přestupku?
3. Pokud by Karel Novák podal námitku podjatosti úřední osoby z toho důvodu, že si tyká se svědkem Janem Müllerem, mohla by taková námitka být úspěšná? Při odpovědi vycházejte z toho, že tvrzení ohledně jejich znalosti pouze podle vidění z chodby základní školy je pravdivé.
4. Posuďte relevanci argumentu Karla Nováka uvedeného v odvolání ohledně procesní nepoužitelnosti úředních záznamů o podání vysvětlení.
5. Posuďte relevanci argumentu Karla Nováka uvedeného v odvolání ohledně věcné nepříslušnosti obecního úřadu ve Lhotě.
6. Pokud se Karel Novák domnívá, že pochybení správního orgánu spočívající v neumožnění vyjádření k podkladům rozhodnutí nemusí v odvolání tvrdit, jelikož odvolací správní orgán k tomuto přihlédne z moci úřední, je taková úvaha správná a v souladu s právními předpisy?
7. Byl postup krajského soudu, tj. odmítnutí žaloby pro opožděnost včetně nevyhovění žádosti o prominutí lhůty, v souladu s právními předpisy?

Vyberte správnou odpověď:

8) Kdo stojí v čele obecního a krajského úřadu?

- a) V čele obecního úřadu starosta a v čele krajského úřadu hejtman.
- b) V čele obecního úřadu starosta a v čele krajského úřadu ředitel krajského úřadu.
- c) V čele obecního úřadu tajemník obecního úřadu a v čele krajského úřadu ředitel krajského úřadu.

9) V jaké formě vyřizuje správní orgán stížnost dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád?

- a) rozhodnutí
- b) usnesení
- c) přípis

10) U kterého soudu a podle kterého právního předpisu lze podat žalobu proti výroku rozhodnutí o náhradě za vyvlastnění?

- a) u krajského soudu podle občanského soudního řádu
- b) u krajského soudu podle soudního řádu správního
- c) u okresního soudu podle občanského soudního řádu

Řešení:

1. Mohl se Karel Novák neslušným jednáním k oprávněné úřední osobě během ústního jednání dopustit nějakého přestupku?

Ano, popsáním jednáním mohl spáchat přestupek znevážení postavení úřední osoby při výkonu její pravomoci dle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

2. Pokud by se ukázalo, že svědek Jan Müller ve své výpovědi úmyslně uváděl nepravdivá tvrzení, mohl by se takovým jednáním dopustit nějakého přestupku?

Ano, svědek by popsáním jednáním mohl spáchat přestupek podání nepravdivé nebo neúplné svědecké výpovědi ve správním řízení dle § 2 odst. 2 písm. e) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

3. Pokud by Karel Novák podal námitku podjatosti úřední osoby z toho důvodu, že si tyká se svědkem Janem Müllerem, mohla by taková námitka být úspěšná? Při odpovědi vycházejte

z toho, že tvrzení ohledně jejich znalosti pouze podle vidění z chodby základní školy je pravdivé.

Námítka podjatosti dle § 14 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, by nebyla úspěšná, jelikož kromě tykání by se muselo dále prokázat, že obě osoby spojují i jiné vazby, ať již pozitivní či negativní, na základě kterých by bylo možné důvodně pochybovat o podjatosti úřední osoby. Tykání samo o sobě však není důvodem vyloučení úřední osoby z vykonávání úkonů v řízení. K tomu srov. např. rozsudek NSS ze dne 26. 6. 2013, č. j. 1 Afs 7/2009-753 (č. 2906/2013 Sb. NSS).

4. Posuďte relevanci argumentu Karla Nováka uvedeného v odvolání ohledně procesní nepoužitelnosti úředních záznamů o podání vysvětlení.

Tento argument lze považovat za relevantní, jelikož dle § 137 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, nelze záznam o podání vysvětlení použít jako důkazní prostředek.

5. Posuďte relevanci argumentu Karla Nováka uvedeného v odvolání ohledně věcné nepřislusnosti obecního úřadu ve Lhotě.

Tento argument nelze považovat za relevantní, jelikož přestupek krádeže dle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, patří mezi přestupky proti majetku (srov. nadpis § 8 uvedeného zákona) a dle § 60 odst. 2 písm. e) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, je příslušným správním orgánem k řízení o přestupcích proti majetku obecní úřad.

6. Pokud se Karel Novák domnívá, že pochybení správního orgánu spočívající v neumožnění vyjádření k podkladům rozhodnutí nemusí v odvolání tvrdit, jelikož odvolací správní orgán k tomuto přihlédne z moci úřední, je taková úvaha správná a v souladu s právními předpisy?

Ano, tato úvaha je správná, jelikož odvolací správní orgán dle § 89 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, vždy přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy.

Kromě obecné úpravy lze rovněž odkázat na § 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, dle kterého odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí v plném rozsahu.

7. Byl postup krajského soudu, tj. odmítnutí žaloby pro opožděnost včetně nevyhovění žádosti o prominutí lhůty, v souladu s právními předpisy?

Ano, postup krajského soudu byl v souladu s právními předpisy, jelikož dle § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, lze žalobu proti rozhodnutí podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Podle § 72 odst. 4 téhož zákona zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout. Krajský soud tedy neměl jinou možnost, než žalobu odmítnout, a to i za předpokladu, že bylo objektivně vyloučeno, aby Karel Novák mohl v zákonné lhůtě podat žalobu včas.

8) Kdo stojí v čele obecního a krajského úřadu?

a) V čele obecního úřadu starosta a v čele krajského úřadu hejtman.

b) V čele obecního úřadu starosta a v čele krajského úřadu ředitel krajského úřadu.

c) V čele obecního úřadu tajemník obecního úřadu a v čele krajského úřadu ředitel krajského úřadu.

9) V jaké formě vyřizuje správní orgán stížnost dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád?

a) rozhodnutí

b) usnesení

c) přípis

10) U kterého soudu a podle kterého právního předpisu lze podat žalobu proti výroku rozhodnutí o náhradě za vyvlastnění?

a) u krajského soudu podle občanského soudního řádu

b) u krajského soudu podle soudního řádu správního

c) u okresního soudu podle občanského soudního řádu